

KRONIKA
ZAMKOWA
ROCZNIKI

THE CASTLE
CHRONICLES
ANNUALS

SERIA NOWA / THE NEW SERIES
1(67)/2014

KRONIKA
ZAMKOWA
ROCZNIKI

THE CASTLE
CHRONICLES
ANNUALS

SERIA NOWA / THE NEW SERIES
1(67)/2014

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE – MUZEUM
WARSZAWA 2015

Komitet redakcyjny

ARTUR BADACH, ZBIGNIEW BANIA, TADEUSZ BERNATOWICZ, JULIUSZ A. CHROŚCICKI,
VYDAS DOLINSKAS (Wilno), ANNA KALINOWSKA, STANISŁAW MOSSAKOWSKI,
PRZEMYSŁAW MROZOWSKI, ANDRZEJ ROTTERMUND (przewodniczący),
GÉRARD SABATIER (Grenoble), WOJCIECH TYGIELSKI

Redakcja naukowa

ARTUR BADACH, ANNA KALINOWSKA (sekretarz redakcji), PRZEMYSŁAW MROZOWSKI (redaktor)

Adres redakcji

plac Zamkowy 4, 00-277 Warszawa

e-mail: kz@zamek-krolewski.pl

Wersja drukowana jest wersją pierwotną czasopisma

Kierownik Ośrodka Wydawniczego Arx Regia
BEATA NOWACKA

Redakcja językowa
TATIANA HARDEJ, DANIELA GALAS

Korekta
DOROTA DUL

Tłumaczenie streszczeń angielskich
ANNA BŁASIAK

© Copyright by Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum, 2015
ISSN 0239-4898

Projekt graficzny, skład i łamanie
ARKADIUSZ RABIŃSKI

Druk i oprawa
Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzcyk

Po raz drugi w swojej historii „Kronika Zamkowa” zmienia szatę graficzną. Wydany w 1994 r. poczwórny numer 1–2 (25–26) 1992 i 1–2 (27–28) 1993 zastąpił skromną broszurę, która od 1983 r. z kronikarską rzetelnością relacjonowała najważniejsze wydarzenia i prace prowadzone w Zamku warszawskim. W nowej „Kronice”, zdecydowanie bardziej atrakcyjnej pod względem edytorskim, zaczęto publikować także obszerniejsze artykuły naukowe, które w miarę upływu czasu i gromadzenia doświadczeń badawczych przez pracowników Zamku rozrastały się, zajmując w niej coraz bardziej znaczące miejsce. „Kronice” nadal jednak przyświecał nadrzędny cel, zadeklarowany we wprowadzeniu do pierwszego numeru nowej serii: „aby nic co z Zamkiem związane nie pozostało zapomniane”.

To ważne zadanie nowa „Kronika” zamierza pełnić nadal, ale różnić się będzie od dawnej nie tylko formatem i szatą graficzną, m.in. jednokolumnowym układem strony z przypisami u dołu, dodanym podtytułem – „Roczniki” – oraz nową numeracją. Bardzo istotną zmianą jest wprowadzenie jej zespołowego kierownictwa naukowego powierzonego Radzie Redakcyjnej, która ma zapewnić pismu wysoki poziom merytoryczny i szerokie horyzonty poruszanej problematyki. Będzie się ona koncentrować przede wszystkim wokół zagadnień związanych z dworem – głównie królewskim – jako zjawiskiem historycznym i społecznym, a w konsekwencji – także z kulturą dworską w Polsce i Europie w dobie nowożytnej, bez zamykania się jednak na inne epoki. W nowej formule „Kroniki” będą się zatem mieścić obszernie rozprawy poświęcone strukturze i funkcjonowaniu dworu, zarówno w życiu codziennym, jak i w zrytualizowanych ramach odświętnego ceremoniału – ważnych wydarzeń politycznych i uroczystości religijnych. Publikowane też będą prace na temat oprawy przestrzennej właściwej dla działań dworu – a więc z zakresu architektury, wyposażenia rezydencji, o kolekcjach i kolekcjonerstwie, wreszcie – o dworskich zamówieniach artystycznych, stanowiących niezbędną dopełnienie manifestacji władzy w jej sferze publicznej.

„Kronika” pozostanie nadal otwarta na wszelkie inne prace poświęcone Zamkowi Królewskiemu w Warszawie i jego historii oraz jego współczesnym kolekcjom. Będzie też zawierać relacje z najważniejszych wydarzeń zamkowych, zarówno tych o charakterze politycznym i państwowym, jak też muzealnym, naukowym i edukacyjnym. Mamy przy tym nadzieję, że stanie się również ważkim, międzynarodowym forum prezentacji badań nad zjawiskiem kultury dworskiej.

Redakcja

SPIS TREŚCI / CONTENTS

ROZPRAWY I ARTYKUŁY / PAPERS AND ARTICLES

JACEK ŻUKOWSKI

- W asystencji, w przebraniu, w retorycznym geście: królewski obraz
w sakralnym azylu 7
In Attendance, in Disguise, in Rhetorical Gesture: Royal Image in Sacral Asylum
Summary 98

ANDREA MERLOTTI

- Obiad *en famille* publiczny i prywatny na dworze sabaudzkim w XVIII w. 100
Public and Private Dinner *en famille* at the Savoy Court in the 18th century
Summary 130

MAŁGORZATA MOŹDŻYŃSKA-NAWOTKA

- Królewska maskarada, czyli rozwiązanie zagadki tzw. hiszpańskiego stroju
koronacyjnego Stanisława Augusta 133
The Royal Masquerade or Solving the Mystery of the Spanish Coronation Dress
of Stanisław August Poniatowski
Summary 148

MACIEJ CHOYNOWSKI

- Z badań nad meblami stanisławowskimi: konsola i stół konsolowy – stałe elementy
architektoniczne paradnego wnętrza 151
Furniture of the Stanisław August Era: Consoles and Console Tables as Permanent
Architectural Elements of Ceremonial Interiors
Summary 199

ALEKSANDRA BERNATOWICZ

- „Obrazy, Kopersztychy, Rysunki”. Wyposażenie domu malarza królewskiego
Jana Bogumiła Plerscha 201
“Paintings, Copperplates, Drawings.” Furnishings in the House of the Royal Painter Jan
Bogumił Plersch
Summary 240

MARZENA KRÓLIKOWSKA-DZIUBECKA

- Przyczynek do dziejów rodzin Bacciarellich i Brocchich na podstawie dokumentów
w rzymskich archiwach 243
Contribution to the History of the Families of Bacciarelli and Brocchi Based
on the Documents from the Archives of Rome
Summary 260

RAFAŁ MROCZEK

- Andrzej Kownacki – rusznikarz króla Stanisława Augusta Poniatowskiego 263
Andrzej Kownacki – King Stanisław August Poniatowski's Gunsmith
Summary 285

ANNA SZKURŁAT	
Ikonografia księcia Józefa Poniatowskiego na ceramice i szkłe	287
Prince Józef Poniatowski's Iconography in Ceramics and Glass	
Summary	309
MAŁGORZATA SZAFRAŃSKA	
Ogrody Zamku Królewskiego w Warszawie w dwudziestoleciu międzywojennym	313
The Gardens of the Royal Castle in Warsaw in the Interwar Period	
Summary	351
TOMASZ MLECZEK	
II Archiwum Szymona Konarskiego, część druga	353
Szymon Konarski's Archive II, Part 2	
Summary	394

RECENZJE / REVIEWS

ANITA CHIRON-MROZOWSKA	
<i>Wystawa Wersal Marii Leszczyńskiej. Sztuka dworska we Francji XVIII w.</i>	
(20 września 2013 – 5 stycznia 2014)	
<i>Exhibition Maria Leszczyńska's Versailles. Courtly Art in the 18th Century France</i>	
(20 September 2013 – 5 January 2014)	
	397
AGNIESZKA BOCHEŃSKA	
<i>Wystawa Złoto Kolumbii. Sztuka dawnej Ameryki (3 kwietnia – 3 czerwca 2014)</i>	
<i>Exhibition Gold of Colombia. Art of Ancient America (4 April – 2 June 2014) . . . . .</i>	
	405
ARTUR BADACH	
Obchody Roku El Greca 2014 w Zamku Królewskim w Warszawie – Muzeum	
2014 El Greco Year in the Royal Castle in Warsaw – Museum	
	411
ELŻBIETA MALANOWSKA	
<i>Wystawa Polska Walcząca na Dziedzińcu Wielkim Zamku Królewskiego</i>	
<i>w Warszawie – Muzeum (29 lipca – 26 października 2014)</i>	
<i>Exhibition Fighting Poland in the Courtyard of the Royal Castle in Warsaw</i>	
<i>– Museum (29 July – 26 October 2014) . . . . .</i>	
	417
ANGELA SOŁTYS	
La Venaria Reale – przywrócone dziedzictwo	
La Venaria Reale – Heritage Reinstated	
	423

WSPOMNIENIA / RECOLLECTIONS

RAFAŁ MROCZEK	
Wspomnienie o Jerzym Garusie	
Eulogy of Jerzy Garus	
	433

KRONIKA WYDARZEŃ / EVENT CHRONICLE	437
--	-----